

РЕШЕНИЕ № 282

гр. София, 13 юни 2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на **РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**, Второ наказателно отделение, в съдебно заседание на тридесети май две хиляди и дванадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛЕНА АВДЕВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ТАТЯНА КЪНЧЕВА
2. БИЛЯНА ЧОЧЕВА

при участието на секретаря **КРИСТИНА ПАВЛОВА**
и на прокурора **ЯВОР ГЕБОВ**

изслуша докладваното от съдия **Т. Кънчева**

касационно дело № 815 по описа за 2012 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по протест на Й. С., заместник апелативен прокурор в Софийската апелативна прокуратура, срещу решение № 364/ 19.01.2012 г. по внохд № 765/2011 г. на Софийския апелативен съд. В него се сочи, че решението е постановено в нарушение на закона и процесуалните правила- касационни основания по чл.348 ал.1 т.1 и т.2 от НПК. Отправя се искане за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане от въззивния съд.

Постъпила е и жалба от гражданския ищец- държавата, представлявана от министъра на финансите, с която се иска връщане на делото за ново разглеждане.

В съдебно заседание, прокурорът от Върховната касационна прокуратура не поддържа протеста. Мотивира становище, че съдът правилно е изяснил съдържанието на термините „бюджетни средства“ и „средства с целево предназначение“, че инкриминираната сума не може да бъде предмет на престъплението по чл. 254а от НК, че подсъдимият не е осъществил формата на изпълнителното деяние „разпореждане“ и няма вредни последици за държавата. Предлага решението да бъде оставено в сила.

Представителят на гражданския ищец поддържа жалбата и моли да бъде уважена.

Защитата на подсъдимия излага съображения за неоснователност на протеста и жалбата и моли решението да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакуваното решение в пределите по чл.347 от НПК, установи следното:

С решение № 364/ 19.01.2012 г. Софийският апелативен съд потвърдил изцяло присъда от 24.02.2011 г. по нохд № 3286/ 2010 г. на Софийския градски съд, с която подсъдимият Н. Г. Ц. е признат за невиновен в това, че на 25.06.2009 г. в гр. София, като длъжностно лице- министър на отбраната, в нарушение на подзаконовни нормативни актове по прилагане на бюджетен закон се е разпоредил със средства с целево предназначение не по предназначението им, като от това са настъпили вредни последици за държавата в размер на 19 123 092

лв. и е оправдан по обвинението по чл.254а ал.2 вр. ал.1 от НК. Гражданският иск на държавата за причинени имуществени вреди в горепосочения размер е отхвърлен като неоснователен.

Протестът е неоснователен.

Оплакването за допуснати процесуални нарушения е декларативно и не е подкрепено с конкретни съображения. Разпоредбата на чл.348 ал.3 от НПК сочи кои нарушения на процесуалните правила са съществени и могат да послужат като основание за ревизиране на съдебния акт. В конкретния случай е очевидна липсата на фактическо основание за претендиране на абсолютните процесуални нарушения, визирани в т.2-4 на законовия текст. Като е релевирал касационното основание по чл.348 ал.1 т.2 от НПК, изготвилият протеста прокурор от Софийската апелативна прокуратура би следвало да посочи в какво точно се изразява нарушението и по какъв начин то е ограничило процесуалните права на обвинителната власт да докаже обвинителната си теза. Аргументи в подкрепа на оплакването липсват. В мотивната част на протеста са изложени фактите по обвинението, описани и в обвинителния акт и приети в цялост от първоинстанционния и въззивния съд. При отсъствие на спор по фактите и без излагане на аргументация в подкрепа на оплакването, Върховният касационен съд може само да посочи, че Софийският апелативен съд не е допуснал процесуални нарушения в дейността си по проверка и оценка на доказателствените източници. Липсва процесуално основание за отмяна на решението.

Неоснователно е оплакването за допуснато нарушение на материалния закон. Прокурорът счита, че нормата на чл.254а от НК не поставя изискване средствата с целево предназначение да имат бюджетен произход и да са предоставени като финансиране под формата на бюджетна субсидия или субвенция. Поддържа, че инкриминираните средства са част от активите на „Т.“ ЕАД, но с факта, че държавата, като едноличен собственик ги изисква като дивидент по силата на ПМС № 27/09 г., те стават целеви средства със специално предназначение.

Върховният касационен съд не споделя тази теза и изцяло възприема като законосъобразно решението на контролираната инстанция, че извършеното от подсъдимия Ц. деяние е несъставомерно по чл.254а ал.2 вр. ал.1 от НК, тъй като инкриминираната сума не може да бъде предмет на това престъпление, не е налице „разпореждане“ със средства с целево предназначение и не са настъпили вреди за държавата.

Неприемливо и в разрез със съдържанието на правната норма е виждането на прокурора, че не е необходимо средствата с целево предназначение да имат бюджетен произход. Член 254а е ситуиран в глава седма от НК и негов обект на защита са обществените отношения, свързани с правилното функциониране на финансовата, данъчната и осигурителната системи. Той е създаден да защити неправомерното разходване на бюджетни средства и това е видно не само от систематичното му място в НК, но и от мотивите на вносителя на законопроекта. От обективна страна, законовият текст изисква разпореждането с предмета на престъплението- бюджетни средства или със средства с целево предназначение- да е извършено от дееца в нарушение на бюджетен закон или подзаконов акт по прилагането му. Следователно предметът на престъплението- в това число средствата с целево предназначение- не може да имат друг, освен бюджетен произход и представлява част от бюджетните разходи на държавата. Легалното определение на „бюджетни разходи“ е дадено в пар.1 от ДР на Закона за устройството на държавния бюджет и те са конкретизирани като „бюджетен кредит“, „бюджетна субсидия“ и „бюджетна субвенция“. Съгласно пар.1 т.6 и т.7 от ДР на ЗУДБ, средствата с целево предназначение са тези, отпуснати от държавния бюджет под формата на „бюджетна субсидия“ или „бюджетна субвенция“ и винаги представляват разход за държавата.

Правилно е разбирането на въззивният съд, подкрепено от защитата на подсъдимия и от прокурора от ВКП, че дивидентът като юридически и финансов термин обозначава парично разпределение на печалбата на едно предприятие между неговите собственици. Отчислението от печалбата на „Т.“ ЕАД под формата на дивидент в полза на едноличния собственик на капитала- държавата, представлява приход за нея, а съгласно чл.2 ал.9 от ЗУДБ „приходите не са целеви и служат за покриване на разходите“. Отделно от това, съгласно чл.2 ал.2 от същия закон, приходите за държавния бюджет са данъчни и неданъчни и се събират по ред, определен от закон. Законосъобразен е изводът на САС, че в противоречие със закона, събирането на приходи под формата на дивиденти за държавата неправилно е регламентирано с Постановление на МС. Основният аргумент за обективна несъставомерност на деянието разбира се е обстоятелството, че очакваният от държавата дивидент от търговското дружество по закон няма целеви характер, не е средство с целево предназначение и не може да е предмет на посегателство по чл.254а от НК. Инкриминираните средства не са отпуснати на дружеството от държавния бюджет под формата на субсидия или бюджетна субвенция, поради което непревеждането им като дивидент за държавата не покрива обективния признак „разпореждане“ със

средства с целево предназначение не по предназначението им. Още по-малко са настъпили вредни последици за държавата в размер на 19 123 092 лв., защото средствата са налице под формата на акции, с които е увеличен капитала на дружеството, чийто едноличен собственик е точно държавата.

Законосъобразни са и аргументите на въззивния съд, че разпоредбата на чл.18 ал.2 от ПМС № 27/2009 г. противоречи на нормативен акт от по- висок ранг- Търговския закон, който регламентира разпределението на печалбата в едноличните търговски дружества с държавно участие, както и че самото постановление, като издадено на основание чл. 23 от ЗУДБ, не дава правомощие на Министерския съвет да регулира правната материя, свързана с разпределение на печалбата в ЕАД. Що се отнася до твърдяното нарушение на чл. 8 ал.1 от ПРУПДТДДУК, такова не е допуснато от подсъдимия, който в качеството си на министър има правомощия да упражнява правата на държавата в търговски дружества с държавно участие и не е действал в разрез с компетенциите си. Отделно от това въпросният правилник няма отношение към прилагане на законите за бюджета, защото е издаден на основание Закона за приватизация и следприватизационен контрол, който пък не е бюджетен закон. Върховният касационен съд намира, че материалният закон е правилно приложен от въззивния съд, извършеното от подсъдимия Ц. деяние е изначално несъставомерно по чл.254а от НК и той правилно е оправдан.

Неоснователна е жалбата на гражданския ищец- държавата в лицето на Министъра на финансите. В нея са изложени аргументи, които са идентични с тези в протеста. Те имат отношение към изводите за съставомерността на деянието и виновността на подсъдимия и вече бяха обсъдени по- горе в изложението. Гражданският ищец поначало е лишен от процесуалното право да поддържа обвинението, а след оправдаването на подсъдимия може да претендира имуществени вреди само на деликтно основание по чл.45 от ЗЗД. Доводи в тази посока липсват в жалбата, вреди за държавата не са настъпили, поради което липсва основание за уважаване на гражданската претенция.

Водим от горните съображения и на основание чл.354 ал.1 т.1 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 364/ 19.01.2012 г. на Софийския апелативен съд, постановено по внохд № 765/11 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]